

04. Tokaji Írótabor

Kategória: kulturális örökség

Az érték helyszínének leírása, rövid, szöveges bemutatása, egyedi jellemzőinek és történetének leírása:

A Tokaji Írótabor az 1940-es években a tiszaladányi falutalálkozók jeles hagyományaira, szellemi háttérére épülve, az 1971-es előkészületi évet követően első összejövetelét, tanácskozását Tokajban 1972-ben tartotta meg. A találkozás társadalmi egyeztetését, szellemi felelősségét és politikai szerepvállalását az akkori időszak szinte egyetlen „civil szerveződésének” mondható Hazafias Népfront Borsod- Abaúj- Zemplén Megyei Vezetősége, elnöksége végezte. A Magyar Írók Szövetsége támogatását elnyerve a Tokaji Írótabor találkozási 1989-ig a totális diktatúrával szemben a szabadság bővítését, a szellemi felelősséget, a nemzeti önismeret kérdésköreit sokszor metaforikus formában feszegette. Ezáltal a Tokaji Írótabor a rendszerváltás egyik szellemi központjává vált és tagadhatatlanul jelentős szerepet töltött be az 1970-es 1980-as évek folyamán a rendszerváltás előkészületeiben.

A korabeli politikai hatalom erre figyelve fel, 1987-ben nem engedélyezte összejövetelüket: „Nem szabad megengedni a kompromittáló, esetleg provokatív megnyilvánulásokat” - szólt a tiltás. A Tokaji Írótabor több tagja 1987-1988-ban tevékenyen közreműködött az országban a különböző független, ellenzéki szervezetek alapításban. Az írók a „rendszerváltás hajtómotorjaként működtek”. Az 1989-es korszakot követően – még a Hazafias Népfront közreműködésével – 1990. április 3-án létrejön a Tokaji Írótabor Alapítvány, Borsod- Abaúj- Zemplén megye, Tokaj, Miskolc városok és a Magyar Írószövetség támogatását élvezve. Ezzel új életet kezdett a Tokaji Írótabor. Az 1990. augusztus 21–23. között megtartott első szabad összejövetel így vált nemzeti irodalmunk első és azóta is meghatározó fórumává.

A Tokaji Írótaborban számtalan író és irodalmi lap képviselője szerepelt a tanácskozásokon. Évente több mint 200 fő feletti az érdeklődés a Tokaji Írótaborban végzett munka iránt.

Tevékenysége sokszínű és sokrétegű. Tanácskozásokat, vitákat szervez az egyetemes magyar irodalom tárgykörében. Bemutakozási lehetőségeket biztosít.

A Tokaji Írótabor-díjjal irodalmi, szervezői munkásságokat ismer el és támogat. A tanácskozásokon elhangzott előadásokat, felszólalásokat évkönyv formájában jelenteti meg, különös gondot fordít arra, hogy az alkotások és az alkotók közössége egyaránt magyar nemzeti irodalmunk szellemi szabadságát tükrözzék.

Az alábbiakban a teljesség igénye nélkül az elmúlt esztendő tematikájából szemezgetünk:

A Tokaji Írótabor 2015. augusztus 12-én nyitotta meg 43. összejövetelét „Irodalom és a nemzeti valóság” téma megjelölésével.

2016. augusztus 10-től és 12-ig forradalmunk és szabadságharcunk közelgő 60. évfordulója alkalmából „1956 a magyar művészetben” címmel került sor a rendezvény megtartására. A nagy számban összesereglett írók és társművészek azt vizsgálták, hogy a forradalom öröksége milyen mértékben épült be a művészeti alkotásokba és általuk a társadalmi köztudatba.

2017. augusztus 10-től 13-ig Arany János születésének 200. évfordulójának emlékére „A magyar irodalom közvetítésének kihívásai, változásai és módozatai Arany Jánostól napjainkig” címet viselte a találkozó.

2018. augusztus 16-tól 19-ig az első világháború befejeződésének 100. évfordulójának alkalmához közelítve „Halottak élén- Magyar irodalom és művészet az első világháborúban” címmel zajlott le a rendezvény.

2019. augusztus 15-től 19-ig „A szétszóródás előtt-Irodalom és művészet 1918-1920” témában a nagy háború lezárulásától a trianoni békediktátumig tartó időszak irodalmi és művészeti vonatkozásait elemezték a résztvevők a megjelent népes közönség előtt.

2020. augusztus 17. és 19. között megrendezett 48. Tokaji Írótabor „Trianon a magyar irodalomban és társművészetekben akkor és ma” címmel állított emléket a békeparancs centernáruimára.

Az országos kulturális élet meghatározó eseménye. A megfelelő szervezeti és működési keretek között tevékenykedő Tokaji Írótabor lehetőséget teremt arra, hogy az országhatárokkal elszakított irodalmárok, alkotóműhelyek, könyv-és lapkiadók képviselői szabadon találkozassanak Tokajban. Meghatározó jelentőségű szellemi értékeket képvisel és hoz létre. Nagymértékben hozzájárul a világban szétszóródó magyar irodalmárok, közéleti személyiségek nemzeti hovatartozásának megerősítésében. Egyre inkább tovább szélesíti a Kárpát-medencei kitekintést, ezáltal az egész Kárpát-medencére kiterjedő tevékenysége elősegíti külhoni nemzettársaink megmaradását és megerősödését. Kulturális értékeinkre alapozva jelenetős sikereket mutat fel az egyetemes magyarság összefogására. A Tokaji Írótabor több mint négy évtizedes tevékenysége bizonyosság arra, hogy képes a mindenkori megújulásra. A múltat emlékezve tekint a jövőbe. Nagy múlt áll mögötte és a biztató jövő kilátásai elé tekint a rendezvény. 2020-ban a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Értéktár Bizottság kulturális örökség szakterületi kategóriában a „Kincseink-Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Értékdíjjal” tüntette ki. A Hungarikum Bizottság döntése értelmében felvételt nyert a kiemelkedő nemzeti értékek közé.

A települési értékkel kapcsolatos információt megjelenítő források listája:

Erdős József fotógyűjteménye

<http://tokaj.hu/hirek/arany-janos-korától-vizsgálja-magyar-irodalom-valtozasait-45-tokaji-irotabor/>

<http://www.tokajirotabor.hu/>

<https://www.iroszovetseg.hu/>

<https://mmakademia.hu/>

Buda Attila (szerk.): A Tokaji Írótabor a sajtóban. Bibliográfia 1972-2001. Miskolc, Bíbor Kiadó, 2002

Székelyhidi Ágoston: A Tokaji Írótabor 1971-2001. In.: Bencsik János (szerk.): Tokaj-Várostörténeti tanulmányok III. Tokaj Város Önkormányzata, Tokaj, 2002.

Demján Szabolcs-Makoldi Miklós-Mankovits Tamás: Tokaj és környéke értékei. Magyar a Magyarért Alapítvány, Tokaji Pap Miklós Népfőiskola, Budapest, 2018.